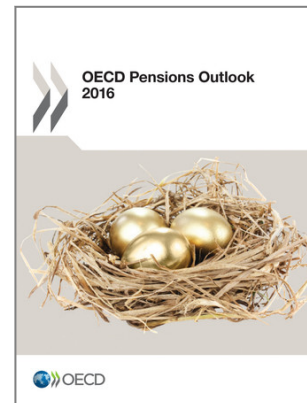

OECD *Multilingual Summaries* OECD Pensions Outlook 2016

Summary in Polish

Przeczytaj całą publikację pod adresem: [10.1787/pens_outlook-2016-en](https://doi.org/10.1787/pens_outlook-2016-en)

Przegląd emerytalny OECD 2016

Streszczenie w języku polskim

Systemy emerytalne w krajach OECD nadal zmierzają się z wyzwaniami spowodowanymi starzeniem się społeczeństwa, kryzysami finansowym i gospodarczym oraz zjawiskami wolnego wzrostu i niskich stóp procentowych. W niniejszym „Przeglądzie” OECD przedstawia kolejne wnioski dotyczące tego, w jaki sposób systemy emerytalne radzą sobie z tymi wyzwaniami.

Natura świadczeń opartych na systemie kapitałowym zmienia się, wzrasta znaczenie systemów opartych na zdefiniowanej składce oraz indywidualnych programów emerytalnych.

Wyzwania, z którymi zmierzają się systemy emerytalne doprowadziły w krajach OECD do wprowadzenia reform, które zwiększyły różnorodność programów emerytalnych oraz wagę systemów polegających na zabezpieczeniu świadczeń emerytalnych kapitałem, w tym przede wszystkim systemów o zdefiniowanej składce, w których wysokość świadczeń jest zależna od wartości zgromadzonych środków. Systemy o zdefiniowanej składce w jasny i prosty sposób wskazują na powiązanie wysokości składek i świadczeń, obciążają jednak większym ryzykiem (dotyczącym np. lokat kapitału i długowieczności) oraz odpowiedzialnością za zarządzanie emeryturą osoby fizyczne.

Aby zrozumieć ten zmieniający się krajobraz i jego liczne systemy emerytalne, należy spojrzeć na ich cechy - czy udział w nich jest obowiązkowy, w jaki sposób świadczenia emerytalne są finansowane, kto nimi zarządza, jaka jest funkcja pracodawcy, jak wygląda zależność między składkami a świadczeniami oraz kto ponosi ryzyko.

„Przegląd” bada także kontekst polityczny tych zmian, analizując, czy są one zgodne z głównymi zaleceniami OECD dotyczącymi dywersyfikacji źródeł finansowania systemu emerytalnego oraz uzupełniającej roli systemu kapitałowego. Rosnąca waga systemów opartych na zdefiniowanej składce sprawia, że konieczne jest ulepszanie ich kształtu zgodnie z Planem działania OECD na rzecz dobrej konstrukcji programów emerytalnych opartych na zdefiniowanej składce („OECD Roadmap for the good design of defined contribution pension plans”). Poniżej przedstawionych jest kilka punktów dotyczących tych kwestii.

W większości krajów OECD system podatkowy przewiduje korzyści podatkowe dla osób gromadzących oszczędności emerytalne.

Aby zachęcić do oszczędzania na emeryturę, istniejące w większości krajów systemy podatkowe przewidują preferencyjne warunki opodatkowania oszczędności emerytalnych. Porównując kwotę podatków, jaką poszczególna osoba zaoszczędziłaby, wybierając prywatny fundusz emerytalny zamiast inwestowania takiej samej sumy pieniędzy w alternatywne instrumenty oszczędzania, zauważyć można,

że system opodatkowania oszczędności emerytalnych rzeczywiście pozwala uzyskać korzyści podatkowe. Wysokość ogólnej kwoty ulg jest jednak zróżnicowana. Dzięki wprowadzeniu zryczałtowanych świadczeń oraz odpowiadających im składek można umożliwić osobom o niskich przychodach skorzystanie z ulg podatkowych oraz wyrównać dostęp do ulg podatkowych niezależnie od zarobków. Ulgi podatkowe mogą zachęcić do długoterminowego oszczędzania, ale niekoniecznie do oszczędzania większej kwoty pieniędzy. Przystępne i proste przepisy podatkowe mogłyby zwiększyć zaufanie obywateli oraz pomóc im w zwiększeniu ich udziału i wysokości składek wpłacanych w ramach prywatnych programów emerytalnych.

Decydenci polityczni powinni czuwać nad tym, aby obywatele otrzymywali stosowne porady finansowe w kwestii emerytur.

Konieczne jest wprowadzenie przepisów, które będą zwalczać konflikty interesów doradców finansowych oraz które pozwolą zagwarantować, że konsumenci otrzymują stosowne do swoich potrzeb porady finansowe. Regulacje te mogą jednak ograniczać dostępność i przystępność cenową porad i prowadzić ostatecznie do powstania istotnych różnic w dostępie do doradztwa, zwłaszcza w przypadku osób o niskich lub umiarkowanych przychodach. Dzięki zastosowaniu nowych technologii możliwe jest rozszerzenie dostępności i zwiększenie przystępności cenowej porad oraz ograniczenie czynnika stronniczości doradców. Decydenci polityczni muszą jednak upewnić się, że konsumenci są w tym przypadku objęci taką samą ochroną prawną.

Decydenci polityczni powinni zapewnić stabilność dożywotnich świadczeń emerytalnych oraz ich przydatność dla klientów.

Dożywotnie świadczenia emerytalne mogą odgrywać ważną rolę w ograniczaniu ponoszonego przez osoby prywatne ryzyka związanego z lokatami kapitału i długowiecznością. Niemniej jednak produkty te oraz związane z nimi gwarancje są źródłem licznych wyzwań. Brak spójności w kwestii definicji dożywotnich świadczeń emerytalnych oraz terminologii stosowanej do przedstawienia różnych typów produktów wskazuje na konieczność opracowania wspólnego języka. Aby wprowadzić dożywotnie świadczenia emerytalne i zachęcić do korzystania z nich, niezbędne są spójne ramy prawne. Zwiększona kompleksowość dostępnych produktów uwypukla jednak zapotrzebowanie na odpowiednie porady finansowe oraz zrozumiałe opisy ofert, dzięki którym konsumenci będą mogli nabyć produkty dopasowane do swoich potrzeb. Ramy regulacyjne powinny stworzyć narzędzia zarządzania ryzykiem oraz zachęcać do ich stosowania tak, aby dostawcy produktów emerytalnych podjęli się tego zadania w odpowiedni sposób. Podejście oparte na wartościach pasuje w tym przypadku lepiej niż sztywne przepisy, gdyż umożliwia wymogom kapitałowym dostosowanie się do zmieniających się form świadczeń i zapewnia wystarczający kapitał do zagwarantowania zobowiązań emerytalnych oraz ich stabilności.

Dobrze opracowany program edukacji finansowej może polepszyć stan wiedzy obywateli, ich podejście oraz umiejętności w kwestii emerytur, a także pomóc im w podejmowaniu decyzji.

Niski poziom wiedzy finansowej jest źródłem poważnych wyzwań w sytuacji coraz większej odpowiedzialności jednostek za zarządzanie własnymi funduszami emerytalnymi. Wprowadzić należy programy edukacji finansowej dotyczącej planowania emerytury, biorąc jednocześnie pod uwagę specyfikę danego kraju oraz zakres wyzwań dotyczących planowania emerytury związanych z właściwościami systemu emerytalnego i sytuacji finansowej danego kraju. Władze oraz inne zainteresowane strony powinny sprawić, aby informacje na temat systemu emerytalnego i jego reform oraz prywatnych programów emerytalnych były dla obywateli dostępne i przejrzyste. Informacje dotyczące kosztów, skuteczności, jakości usług, alokacji inwestycji i poziomu ryzyka powinny być przedstawione w unormowany sposób umożliwiający porównanie. Informacje dotyczące wszystkich indywidualnych programów emerytalnych powinny być zebrane, a zestawienia świadczeń emerytalnych powinny być uzupełnione kalkulatorami/symulatorami potęgującymi użyteczność informacji. Istnieć powinny ogólnokrajowe strategie edukacji finansowej, dzięki którym obywatele mogliby pozyskać podstawowe umiejętności w tej dziedzinie. Ponadto mocodawcy posiadają praktyczne narzędzia takie jak matryca

potrzeb w kwestii edukacji finansowej oraz procesu podejmowania decyzji związanych z emeryturą oraz lista kontrolna.

Większość krajów OECD ujednoliciła system emerytalny urzędników państwowych i pracowników sektora prywatnego.

W połowie krajów OECD emerytury dla urzędników państwowych, wyrażone w stopie zastąpienia, są w przypadku pełnego stażu pracy o 20 punktów procentowych wyższe niż dla pracowników sektora prywatnego. Jest tak m.in. w Belgii, Francji, Niemczech i Korei Południowej, w których to krajach istnieją nadal osobne systemy emerytalne dla sektora publicznego i prywatnego. W jednej czwartej krajów OECD, które od 1990 roku ujednoliciły swój system emerytalny, koszty dawnego typu nadal istnieją. Zintegrowane ramy polityki emerytalnej obejmujące wszystkich pracowników w jednakowy sposób mogłyby pod wieloma względami okazać się korzystne. Z punktu widzenia ogólnie pojętej sprawiedliwości ciężko dziś dowodzić, że urzędnicy państwowi powinni mieć wyższe stopy zastąpienia niż ich odpowiednicy z sektora prywatnego. Z praktycznego punktu widzenia wprowadzenie jednolitego systemu emerytalnego pozwala na znaczne oszczędności, m.in. w zarządzaniu pobieraniem składek, prowadzeniem dokumentacji oraz płaceniem świadczeń. Co więcej, ograniczanie mobilności międzysektorowej na rynku pracy (np. okresy nabierania uprawnień lub ograniczona możliwość przenoszenia praw emerytalnych) jest szkodliwe, wprowadza trudności w indywidualnym zarządzaniu karierą i ogranicza zdolność pracowników do dostosowania się do transformacji sektorowych i nowych możliwości zatrudnienia. Wspólny system emerytalny ułatwiłby podejmowanie tego typu decyzji oraz zwiększyłby mobilność na rynku pracy.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org, faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights

Przeczytaj pełną wersję w języku angielskim w iBibliotece OECD!!

© OECD (2016), *OECD Pensions Outlook 2016*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/pens_outlook-2016-en